

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної та соціальної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2017 р.

ПРОГРАМА
(нормативної / вибіркової) навчальної дисципліни
ПСИХОЛОГІЯ

Підготовки бакалавра

Спеціальності: 251 Державна безпека

освітньої програми (спеціалізації)
Державна безпека

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни «Психологія» підготовки бакалаврів, галузі знань 251 - Державна безпека, спеціальності: 251 - Державна безпека , за освітньої програмою: Державна безпека.

Розробник: Крижановська З.Ю., кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології.

Рецензент: доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук Іванашко О.Є.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної та соціальної психології

протокол № 2 від 133 вересня 2017 року

Завідувач кафедри: _____ (проф. Засекіна Л.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології

протокол № ____ від _____ 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (інституту) _____ (доц. Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Прізвище, ініціали., 2017 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 251 - Державна безпека :Освітня програма Державна безпека Спеціальність: 251 - Державна безпека Освітній ступінь бакалавр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/ 4_		Рік навчання ___1___
		Семестр_1-ий ___
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції_36_ год.
		Практичні (семінарські) 18 год. Лабораторні ___ год. Індивідуальні ___ - ___ год.
		Самостійна робота ___60_ год.
		Консультації_6_ год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни "Психологія" відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є категоріально-понятійний апарат загальної психології, закономірності розвитку та функціонування психіки. Вивчення загальної психології є необхідним для формування психологічної освіченості та культури майбутніх фахівців.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

➤ самостійно розбиратися в постановці і вирішенні проблем, пов'язаних з будовою і розвитком особистості та індивідуальності людини, її системи пізнавальних процесів, розуміти загальні закономірності її поведінки.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Психіка як осередок життя						
Тема 1. Психологія як система знань про людину.	10	4	2	0	2	
Тема 2. Розвиток психіки тварини	6	2	-	0	2	

<i>та людини.</i>						
<i>Тема 3. Поняття про особистість в психології.</i>	12	4	2	0	4	
<i>Тема 4. Відчуття як елементарний психічний процес.</i>	8	2	2	0	4	
<i>Тема 5. Сприймання і перцептивні процеси.</i>	8	2	-	0	4	
<i>Тема 6. Пам'ять людини.</i>	8	2	-	0	4	
<i>Тема 7. Мислення та мова людини.</i>	14	4	2	0	6	
<i>Тема 8. Увага людини.</i>	8	2	2	0	4	
<i>Тема 9. Уява людини.</i>	8	2	-	0	4	
Разом за змістовим модулем 2	110	24	10	0	52	0
Змістовий модуль 2. Психологія емоцій та індивідуальних властивостей людини.						
<i>Тема 10. Емоційно-почуттєва сфера особистості.</i>	12	4	2	0	4	
<i>Тема 11. Задатки та здібності людини.</i>	8	2	2	0	4	
<i>Тема 12. Темперамент людини.</i>	8	2	2	0	4	
<i>Тема 13. Характер особистості.</i>	12	4	2	0	4	
Разом за змістовим модулем 2	40	12	8	0	16	0
Усього годин	120	36	18	0	60	0

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема
1	<i>Тема 1. Психологія як система знань про людину.</i>
2.	<i>Тема 4. Розвиток психіки тварини та людини.</i>
3.	<i>Тема 8. Поняття особистості в психології .</i>
4.	<i>Тема 10. Відчуття людини.</i>
5.	<i>Тема 11. Сприймання людини.</i>
6.	<i>Тема 12. Пам'ять людини.</i>
7.	<i>Тема 13. Мислення людини.</i>
8.	<i>Тема 14. Увага людини.</i>
9.	<i>Тема 15. Уява людини.</i>
10.	<i>Тема 16. Емоції та почуття людини .</i>
11	<i>Тема 17. Задатки та здібності людини.</i>
12	<i>Тема 18. Темперамент людини.</i>
13	<i>Тема 19. Характер людини.</i>

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

7. Денна форма навчання.

Таблиця 6

Поточний контроль (макс = 40 балів)		Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР 1	МКР 2	

T 1 - T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	30	30	100
4	4	4	4	8			

Шкала оцінювання

Таблиця 7

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова Г.С. Практикум по возрастной психологии / Абрамова Г.С. – М.: Издательский центр “Академия”, 2001. – 245с.
2. Варій М. Й. Основи психології і педагогіки : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. Й. Варій, В. Я. Ортинський. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 376 с.
3. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник / М. Й. Варій. – 3-є вид., виправл. та доповн. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 1008 с.
4. Введение в психологию : учеб. для студ. ун-тов / [Р. Л. Аткинсон, Р. С. Аткинсон и др.]. – 14-е междунар. изд. – СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК ; М. : Олма-ПРЕСС, 2003. – 672 с.
5. Гамезо М. В. Атлас по психологи / М. В. Гамезо, И. А. Домашенко. – М. : [б. и.], 1986. – 453 с.
6. Гальперин П. Я. Введение в психологию : учеб. пособие для вузов / Гальперин П. Я. – М. : Книжн. дом „Университет”, 1999. – 332 с.
7. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию / Гиппенрейтер Ю. Б. – М. : [б. и.], 1996. – 326 с.
8. Глейтман Г. Основы психологии : пер. с англ. / [Г. Глейтман и др.] – СПб. : Речь, 2001. – 1247 с.
9. Дубравська Д. М. Основи психології : навч. посіб. / Дубравська Д. М. – Л. : Світ, 2001. – 279 с.
10. Загальна психологія : підруч. для студ. ВНЗ / [С. Д. Максименко, В. О. Зайчук та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Максименка. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Вінниця : Нова кн., 2004. – 704 с.
11. Загальна психологія: Практикум : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
12. Загальна психологія : метод. посіб. до практ. занять. / уклад. : Г. І. Ніколайчук, О. П. Галабурда – Рівне : РДГУ, 2000. ч. 1. – 90 с.
13. Крижановська З.Ю. Самореалізація особистості в шлюбно-сімейних відносинах / З.Ю.Крижановська // Наукові записки Національного університету ”Острозька академія” : зб. наук. праць. Серія Психологія і педагогіка.-Острог, 2011. Вип. 18. С. 138-147.

14. Крижановська З.Ю. Психологічні особливості професійної самореалізації педагогів дошкільних освітніх установ / З.Ю.Крижановська // Психологічні перспективи : зб. наук. праць. – Луцьк : Вежа, 2011. – Вип. 18. – С. 141-150.
15. Крижановська З.Ю. Особистісна рефлексія як чинник успішної самореалізації особистості / З.Ю.Крижановська // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету: зб. наук. праць. Серія Психологічні науки.-Чернігів, 2011. Вип. 94. Т. I. – С. 234-238.
16. Крижановська З.Ю. Психологические особенности успешной самореализации карьероуспешной женщины / З.Ю.Крижановська // Психология сегодня: взгляд современного студента : матер. VI междунар. студ. научн.-практ. конф. по психологии (Брест, 3 мая 2012г.) / Брест. гос. ун-т им. А. С. Пушкина, каф. Психологии развития ; редколл. : И. Е. Валитова, Д. Э. Синюк. – Брест : БрГУ, 2012. – С. 52–55.
17. Кожан В., Крижановська З.Ю. Професійна самореалізація жінок в державному управлінні / Кожан В., Крижановська З.Ю. // Актуальні проблеми сучасної психології:зб. матер. наук. доп. і повід. на Звітній конф. проф.-викл. складу фак.-у психол. ВНУ ім. Лесі Українки. (Луцьк, травня)/ Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа, 2012. – С.
18. Корольчук М. С. Психологія: Схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко ; за заг. ред. М. С. Корольчука. – К. : Ельга: Ніка-Центр, 2005. – 318 с.
19. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. / П. А. М'ясоїд. – 2-ге вид., доповн. – К. : Вища шк., 2001. – 487 с.
20. Основи психології : підруч. для студ. внз / за заг. ред. О. В. Киричука, В. Н. Роменця. – Вид. 6-те, стер. – К. : Либідь, 2006. – 632 с.
21. Павелків Р. В. Загальна психологія : підручник / Р. В. Павелків ; М-во освіти і науки України. – Вид. 3-є, доповн. – К. : Кондор, 2009. – 572 с.
17. Сердюк Л. З. Психологія : навч. посіб для дистанційного навчання / Л. З. Сердюк, О. М. Кочубейник. – К. : Ун-т „Україна”, 2005. – 232 с.
18. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / Рубинштейн С. Л. – Санкт-Петербург ; Москва ; Харьков; Минск : [б. и.], 2000. – 873 с.
19. Павелків Р. В. Загальна психологія : підручник / Р. В. Павелків ; М-во освіти і науки України. – Вид. 3-є, доповн. – К. : Кондор, 2009. – 572 с.
20. Основи психології : підруч. для студ. ВНЗ / за заг. ред. О. В. Киричука, В. Н. Роменця. – Вид. 6-те, стер. – К. : Либідь, 2006. – 632 с.
21. [Партико Т. Б. Загальна психологія : підручник / Партико Т. Б. – К. : Вид. дім „Ін Юре”, 2008. – 416 с.](#)
22. Психологическая диагностика: Учебник для вузов / Под ред. М.К. Акимовой, К.М. Гуревича. – СПб.: Питер, 2003. – 652 с.: ил.
23. Психологія / [Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.] ; / за ред. Ю. Л. Трофімова. – 3-є вид., стереотип. – К. : Либідь, 2001. – 560 с.
24. Психология пазвития. Словарь / Под ред. А.Л. Венгера // Психологический лексикон. Єнциклопедический словарь в шести томах / Рел.-сост. Л.А. Карпенко. Под общ. Ред. А.В. петровского. – М.: ПЕРСС, 2005. – 176с.
25. Цимбалюк І. М. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – К. : ВД „Професіонал”, 2004. 304 с.
26. Станчинская Э. И. Дневник матери. История развития современного ребенка от рождения до семи лет // Возрастная психология: Детство, отрочество, юность: Хрестоматия / Сост. И науч. Ред. В.С.Мухина, А.А. Хвостов. – М.: Академия, 2001. – С. 116 – 128.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

Загальне уявлення про психіку і предмет психології.

Психологія як наука і її розвиток.
 Історичні витоки психології.
 Основні галузі сучасної психології: соціальна, вікова, педагогічна, медична і ін.
 Основні школи і напрями наукової психології: психоаналіз, гештальтпсихологія, гуманістична та ін.
 Спостереження як метод психологічного дослідження - його види, переваги і недоліки.
 Експеримент в психології - його види, переваги і недоліки.
 Опитування – його види, переваги і недоліки.
 Метод бесіди.
 Метод тестів його переваги і недоліки.
 Проективні методи дослідження особистості його види, переваги і недоліки.
 Організаційні методи вікової психології.
 Основні форми доцільної поведінки організмів: подразливість, таксиси і тропізми, чутливість; безумовні рефлекси і інстинкти, імпринтинг.
 Основні форми доцільної поведінки організмів: умовні рефлекси і научіння, інтелектуальна поведінка, екстраполяційний рефлекс.
 Мозок і психіка.
 Виникнення та розвиток людської свідомості. Передумови виникнення свідомості.
 Відмінність психіки людини від психіки тварин.
 Ключові питання онтогенезу психіки людини.
 Основні умови психічного розвитку людини.
 Фактори та характер психічного розвитку людини.
 Основні закономірності онтогенезу психіки людини.
 Поняття про сензитивні та критичні періоди розвитку. Вікові кризи.
 Періодизація на основі зовнішніх та внутрішніх змін людини.
 Центральні психічні новоутворення дитини в період молодшої школи.
 Криза сьомого року життя: симптоми, шляхи подолання.
 Розвиток сенсорно-перцептивної сфери молодшого школяра.
 Особливості пам'яті, уваги та уваги в період молодшого шкільного віку.
 Конкретно-операціональне мислення в період молодшого шкільного віку.
 Особливості мовленнєвого розвитку в період молодшого шкільного віку.
 страхи та тривоги дитини в період молодшого шкільного віку.
 Взаємини з батьками і ровесниками в період молодшого шкільного віку.
 Концепція морального розвитку дитини (за Ж. Піаже, Л. Кольбергом).
 Відчуття. Фізіологічні основи відчуття.
 Види відчуттів.
 Загальні закономірності відчуття.
 Слухові відчуття. Фізичні характеристики звуку і будова органів слуху.
 Зорові відчуття. Фізичні характеристики світла і будова ока.
 Сприймання. Суб'єктивність сприймання. Апперцепція.
 Загальні особливості сприймання.
 Класифікація та види сприймання.
 Загальна характеристика пам'яті. Мнемічні процеси.
 Основні критерії класифікації пам'яті. Види пам'яті.
 Індивідуальні відмінності в процесах пам'яті: швидкість, точність, міцність запам'ятовування, готовність до відтворення.
 Формування і розвиток пам'яті: шляхи, прийоми та засоби покращення пам'яті.
 Загальна характеристика категорії мислення. Узагальненість і опосередкованість процесу мислення.
 Функції мислення: розуміння, розв'язання проблем, цілеутворення, рефлексія.
 Види мислення та їх психологічний аналіз.
 Зв'язок мислення та мовлення людини.

Інтелект як інтегральна характеристика мислительних здібностей.
Креативність. Основні підходи до розуміння креативності.
Поняття про уяву. Значення уяви в житті та діяльності. Зв'язок уяви та пам'яті.
Види уяви: мимовільна і довільна, репродуктивна і творча, активна і пасивна.
Прийоми створення образів уяви.
Активна уява: її характеристики та форми. Мрія як особливий вид активної уяви.
Природа, прояви і функції уваги. Вибірковість (селективність) уваги.
Види уваги (мимовільна, довільна, післядовільна), їх характеристика.
Основні властивості індивідуальної уваги: концентрація (зосередженість), стійкість, переключення, розподіл, обсяг.
Характер та його психологічна характеристика.
Риси характеру, які виражають відношення до суспільства, колективу, інших людей, відношення до праці, до самого себе. Вольові риси характеру.
Темперамент людини. Типи вищої нервової діяльності та темперамент.
Проблема класифікації типів темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту.
Врахування темпераменту в навчально-виховній роботі педагога.
Поняття про емоції. Функції емоцій у житті людини.
Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об'єкта. Функції почуттів у житті людини.
Характеристика різних емоцій: емоції очікування та прогнозу; задоволення і радість; фрустраційні емоції; інтелектуальні емоції.
Емоційні стани особистості: афект, пристрасть, настрій, стрес, фрустрація.
Емоційні властивості людини: емоційна збудливість, емоційна глибина, емоційна ригідність-лабільність, експресивність, емоційність як інтегральна властивість особистості.
Вищі почуття: моральні, інтелектуальні, естетичні.
Дослідження особистості в психології: предмет і мета.
Поняття особистості.
Форми психічного: свідоме, несвідоме. Усвідомлення як психічний акт.
Самосвідомість особистості. „Я-образ” та „Я-концепція” особистості.
Категорія діяльності в психології. Макроструктура діяльності.
Ведучі форми діяльності людини (ігрова, навчальна, трудова).
Здібності і діяльність. Здібності і особистість.
Різновиди здібностей. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.
Типове та індивідуальне в характері.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 201 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

С. В. Гаврилюк

Навчальний відділ

Л. О. Заєць